

Звіт про результати опитування студентів на тему «Адаптація студентів I курсу до умов навчання в РДГУ»

З метою виявлення мотивів вибору РДГУ та особливостей адаптації студентів I курсу до умов навчання в університеті Центр якості освіти РДГУ провів дослідження у жовтні 2019 року.

Всього було опитано 329 респондентів. При опрацюванні були включені у вибірку сукупність 307 заповнених анкет (без пропусків відповідей на запитання). Вибірка базувалася на районованому відборі респондентів, що дало змогу охопити випадковим (ймовірним методом) студентів усіх факультетів університету й отримати певною мірою репрезентативні результати.

Результати дослідження мали характер пілотажного обстеження з наступним аналізом проблеми сприяння адаптації студентів.

На питання щодо джерел інформації про РДГУ студенти відповіли, що отримали її:	
у мережі інтернет (зокрема з веб-сайту РДГУ)	- 53,7%
від рідних	- 27,4%
від працівників РДГУ (під час профорієнтаційних заходів, консультацій)	- 23,1%
від знайомих	- 21,1%
через рекламу у ЗМІ	- 17,6%
від студентів РДГУ	- 16,6%
від випускників РДГУ	- 10,4%
від учителів та викладачів закладів, в яких вони навчалися	- 6,8%

Відповіді студентів свідчать про інформаційне значення веб-сайту РДГУ та необхідність його оптимального наповнення, рекламної діяльності та профорієнтаційної роботи з випускниками ПЗСО, ПТУ та коледжів. Досить

Водночас необхідно зазначити, що лише 6,8% опитуваних отримали інформацію про університет в закладах, де вони отримували освіту. Цей факт потребує додаткового аналізу у плані активізації співробітництва з педагогічними колективами цих закладів у напрямі інформування учнів про РДГУ.

У відповідь на питання **«Чому Ви обрали РДГУ серед інших вищих навчальних закладів?»** респонденти назвали такі причини, як:

знаходиться близько від дому	- 47,2%
позитивні відгуки про заклад від родичів або знайомих	- 29,0%
в РДГУ навчаються рідні, друзі чи знайомі	- 24,1%
бажання отримати хорошу професійну підготовку	- 23,1%
в РДГУ навчалися батьки або інші родичі	- 18,2%
сподівався (лась) отримати державне місце	- 16,9%
РДГУ є державним закладом	- 14,7%

Відповіді респондентів дали змогу підтвердити тенденції домінування у мотивах вибору студентами РДГУ територіальної близькості до місця проживання, думки про університет значущих для вступників людей, прагнення отримати хорошу професійну підготовку та вчитись разом з близькими людьми.

На питання **«Чому Ви обрали спеціальність, за якою навчаєтесь?»** учасники опитування відповіли, що обрана спеціальність дає можливість:

досягнути своїх мрій	- 64,5%
працевлаштуватись за фахом	- 15,9%
наслідувати приклад рідних, знайомих	- 10,1%
навчатись разом з друзями чи знайомими	- 4,9%

Водночас 4,6% респондентів повідомили, що їх вибір виявився випадковим.

Отримані відповіді є підставою стверджувати, що більшість студентів зійшли свій вибір спеціальності у відповідності до свого покликання та наслідуючи своїх рідних і знайомих. Немаловажним чинником обрання майбутньої професії є також можливість працевлаштування. Умовно випадковим можна вважати мотив, пов'язаний навчатись разом зі своїми друзями і знайомими, про який повідомили 4,9% респондентів.

У результаті зарахування до числа студентів університету опитувані переживали:

радість	- 65,5%
щастя	- 51,8%
гордість	- 28,3%
інтерес	- 25,4%
здивування	- 25,4%
хвилювання	- 20,8%
сум	- 14,3%
сумнів	- 10,1%

Факт свого зарахування до числа студентів університету опитувані переживали переважно позитивно (радість, щастя, гордість, інтерес).. Окремі студенти були здивовані тим, що зараховані (або переведені) на державні місця. Однак поруч з цими почуттями мали місце сум і хвилювання з приводу нових умов життя і навчання. Водночас 10,1% респондентів сумнівались у своєму вибої або можливостях навчатись в університеті.

На питання «Які Ваші очікування від навчання в РДГУ?» респонденти відповіли, що вони сподіваються отримати можливість для:

здобуття омріяної професії	- 44,0%
якісної освіти	- 35,8%
участі у цікавому студентському житті	- 33,2%
працевлаштування	- 18,2%
не бути гіршим за інших	- 7,1%
отримання будь-якої вищої освіти	- 6,1%

Отримані відповіді свідчать про те, що очікування першокурсників переважно спрямовані на здобуття професійної підготовки та якісної освіти в університеті. Третина (33,2%) респондентів пов'язують свої сподівання з виявленням своєї активності у житті студентів університету. Близько п'ятої частини опитуваних (18,2%) враховують і далекі перспективи, які стосуються майбутнього працевлаштування за фахом. Однак викликає занепокоєння недостатня мотивація щодо навчання майже десятої частини студентів, які вступили до університету, щоб не бути гіршим за інших(7,1%) та заради отримання диплома про вищу освіту (6,1%)..

До змісту анкети було включено питання про те, з якими труднощами стикнулись першокурсники на перших етапах навчання в університеті. Респонденти виокремили такі з них, як:

незвичні умови навчання	- 80,5%
нові вимоги до навчальної діяльності (підвищення інтенсивності навчання, збільшення обсягу навчального матеріалу)	- 66,1%
нові умови проживання	- 33,2%
відсутність друзів	- 27,7%

необхідність самостійного планування свого часу	- 22,1
нова якість відносин з викладачами вищої школи	- 17,6%

Водночас 6,8% опитуваних повідомили, що не стикаються з труднощами і почуваються досить комфортно в університетському середовищі.

Як бачимо, переважна більшість студентів стикаються з проблемами формальної та дидактичної адаптації досить помітна частина опитуваних мають проблеми щодо соціально-психологічної і особистісної адаптації. Отже, першокурсники потребують особливої уваги з боку викладачів навчальних дисциплін, кураторів академічних груп, органів студентського самоврядування у плані консультування, інформування, сприяння згуртування нових груп, залучення до різноманітних заходів, які б допомогли краще зорієнтуватись у нових умовах університетського життя і навчання.

На питання «Як Ви долаєте труднощі адаптації?» респонденти повідомлю, що вони:

дослухаються до порад та інструкцій викладачів	- 50,8%
звертаються за порадою до кураторів груп	- 45,6%
знаходять друзів серед студентів групи	- 43,0%
звертаються за порадою до студентів старших курсів	- 39,2%
частіше їздять додому	- 36,5%
вирішують свої проблеми самостійно	- 10,4%

Відповіді опитуваних засвідчили наявність взаємодії між студентами та науково-педагогічними працівниками, до яких звертається половина респондентів. Позитивним бачиться прагнення здобувачів освіти налагодити стосунки з однокурсниками та студентами старших курсів. Третина студентів шукають розради у поїдках додому та у спілкуванні з рідними друзями. Разом з тим, варто звернути увагу педагогів на те, що 10,4% опитаних не звертаються за допомогою до інших, що може свідчити як про відсутність особливих проблем адаптації, так і про неспроможність окремих молодих людей адаптуватись до умов університету.

Аналіз відповідей на питання анкети «Чи знаєте Ви, до кого треба звертатись за допомогою в РДГУ?» дав змогу констатувати, що студенти володіють такою інформацією, про яку дізнались під час зустрічей з керівництвом факультетів та інституту мистецтв, випускових кафедр та кураторів груп.

Відповіді студентів на питання анкети дають змогу зробити висновок, що переважна більшість студентів свідомо обрали майбутню професію і прагнуть отримати в університеті якісну підготовку. На перших етапах навчання вони стикнулись з досить серйозними труднощами, пов'язаними зі зміною моделі життя і навчання, входженням в інтенсивний ритм навчальної діяльності, необхідністю самоорганізації та налагодження відносин з великою кількістю незнайомих людей (студентів і викладачів).

Як видно з відповідей студентів, в університеті проводиться робота з боку професорсько-викладацького складу, спрямована на допомогу в адаптації першокурсників інформативно-консультативного характеру. Водночас бачимо необхідним підкреслити, що у зв'язку з тривалістю адаптаційного процесу така робота має продовжуватись далі і націлюватись зокрема на підготовку студентів до складання заліково-екзаменаційної сесії, яка може спричинити відчутний стрес для початківців.